

Kediler İçin Neden “Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak”

Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak nedir?

Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak (YKB) sokak kedileri için etkili bir yöntemdir. Avrupa’da yetkinliği kanıtlandıktan sonra Amerika’da da başlanan ve on yıllardır kullanılan bu yöntemle ilgili olarak bilimsel çalışmalar göstermiştir ki; *Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak* yöntemi sokak kedilerinin hayat kalitesini arttırmakta, kedilerin aynı ortamda buldukları insanlarla olan ilişkisini geliştirmekte ve kedi sürülerinin nüfusunu zamanla azaltmaktadır.

Bu yöntem yüzlerce bölgede, her türlü doğal ortamda başarıyla uygulanmıştır. Basitçe *Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak* şudur: kediler zarar görmeyecekleri bir biçimde kapan ile yakalanır, kısırlaştırılmak ve aşılacak üzere veterinerine götürülür. İyileştikten sonra, yaşadıkları ortama geri bırakılırlar. İnsanlarla sosyalleşebilen kediler de imkanlar dahilinde sahiplendirilir.

Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak, bilimsel yöntemlere dayanan, kedilerin üreme döngülerini durdurarak hayvanların yaşam kalitesini arttıran, aynı zamanda tekrar üremeyi engelleyen bir uygulamadır. Aşırı üremeyi kontrol altında tutmak için sokak kedilerinin öldürülmesi, zehirlenmesi uzun yıllardır süregelen nafile bir uygulamadır. *Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak* gibi bir yöntem varken, hayvan nüfusunu kontrol altında tutmak isteyen kurumların hayvanları öldürme yöntemine başvurmaları şok edicidir.

Yakala-Öldür’e artık bir dur demenin zamanı. *Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak*, bu tatlı ve özgür arkadaşlarımız için hayat kurtaran etkili bir yöntem.

YKB’yi kullanmak için o kadar çok neden var ki!

- Binlerce yavru ve yetişkin kedinin trafik kazaları veya hastalıklar nedeniyle acı çekerek ölmelerini engeller. Hiçbir canlı bunu hak etmez. Pek çok hayat kurtarılmış olur.
- Sokak kedisi sürülerinin aşırı üremesini durdurur
- Kedilerin yaşam kalitelerini arttırır
- Aynı ortamda yaşayan insanların ihtiyaçlarına cevap verir
- Kedilerin yaşamlarını korur
- İşe yarar – hayvanları öldürmek nüfus kontrolünde işe yaramaz

YKB, sokak kedisi sürülerinin aşırı üremesini durdurur. Kısırlaştırılan sürülerin nüfusu zamanla azalır.

- Florida Üniversitesi’nin 11 yıl süren YKB araştırmasına göre, kampüsteki kediler %66 oranında azalmış, ameliyatların ilk 4 yılından sonra yeni yavru kedi doğmamıştır.¹
- Roma, İtalya’daki bir araştırmaya göre, 10 yıllık bir süre içerisinde, YKB ile kedi sürülerinin %16 - %32 arasında azaldığı gözlemlenmiştir.

YKB, devamlı üremeyi dengeliyerek ve sosyalleşebilen kedileri sürüden ayırarak, sokak kedisi nüfusunu stabilize eder.

- Teksas Üniversitesi’nde YKB program ile birinci yıl 123 kedi kısırlaştırılmış, bir sonraki yıl yeni yavru kedi doğumu gözlemlenmemiştir.
- Aynı çalışmanın gözlemlerine göre, yakalanan kedilerin %20’sinin sosyalleşebildiği gözlemlenmiş ve sahiplendirilmiştir.²

Alley Cat Allies izniyle çevrilmiştir

Kaynak: <http://www.alleycat.org/casefortnr#improves>

Tercüme: Damla Büyükonat

Kediler İçin Neden “Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak”

[Neden diğer yöntemlerin işe yaramadığını öğrenin \(İngilizce\):](https://www.alleycat.org/resources/the-vacuum-effect-why-catch-and-kill-doesnt-work/)

<https://www.alleycat.org/resources/the-vacuum-effect-why-catch-and-kill-doesnt-work/>

YKB kedilerin yaşam kalitesini artırır

Amerikadaki bütün insani yardım programı liderleri, YKB programından sonra kedilerin daha sağlıklı ve barışçıl bir yaşam sürdükleri konusunda hemfikir. “Ortamdaki kedilerin nüfusunun kontrol altında tutulmasına yardımcı oluyor.” diyor Nevada Yardım Topluluğu’ndan Bonney Brown. “Bu kedileri sağlıklı tutuyor. Sokak kedilerinin yaşamını büyük ölçüde iyileştiriyor.”

- **YKB programı, kedileri sürekli çiftleşmek ve hamile kalma güdülerinin yarattığı stresten kurtarıyor.**

“YKB’nin en önemli yararı, dişi kediler sürekli daha fazla yavru kedi doğurmaları gerektiği yönündeki döngüye girmiyorlar. Sağlıkları gözle görülür derecede iyileşiyor.” diyor San Francisco SPCA’nın direktörü ve Maddie’s Fund’ın yöneticisi olan Rich Avanzino. Kısırlaştırma, dişi kedilerin yumurtalık, erkek kedilerin testis kanserine yakalanma olasılığını tamamen yok ediyor.

- **Çiftleşmek için dolanma, acı acı bağırma, koku püskürtme ve kavgaya girişme gibi çiftleşme davranışları yok oluyor.**

2002 yılında meşhur araştırmacı Julie Levy’nin yapmış olduğu çalışmaya göre, kedi sahipleri, kedilerinin kısırlaştıktan sonra çok daha az bağırıldığını, bunun da kediler için daha güvenli bir ortam yarattığını ve komşularla daha az çatışma yaşandığını belirttiler.³

Çiftleşme için daha az rekabet olduğunda, kedilerde daha az yaralanma görülüyor. Kedi biyoloğu ve YKB öncülerinden Dr. Jenny Remfry ve Peter Neville’nin Londra’daki sokak kedisi sürüleri üzerine yaptıkları çalışmaya göre, kediler kısırlaştırmadan sonra birbirlerine çok daha sevecen davranıyor, grup halinde daha çok vakit geçiriyor ve daha az kavga ediyor.⁴

- **Kedinin fiziksel yönden sağlığı güçleniyor.**

Çalışmalar gösteriyor ki, kısırlaştırma kedilerin tüylerinin gürleşmesine ve kilo almalarına yardımcı oluyor.⁵ “Florida Üniversitesi’nin araştırmasına göre kısırlaştırıldıktan sonra kilo alıyor ve daha az başıboş dolaşıyorlar, bu da kendi sağlıkları için yararlı bir durum.” diyor Dr. Levy.

- **Kediler kuduza karşı aşılanıyor.**

“YKB süreci kediler için çok büyük yararlarla sahip”, diyor Dr. Levy. “Aşılanıyorlar, böylece bulaşıcı hastalıklara yatkınlıkları azaltılıyor.” Sokak kedileri sağlıklı olsa da, YKB sürecindeki aşılanmaları, diğer kediler için de sağlıklı bir ortam oluşmasını sağlıyor.

- **Kediler uzun, sağlıklı hayatlar yaşıyorlar.**

Florida Üniversitesi’nin YKB programının etkileri üzerine yaptığı 11 yıllık araştırmanın sonucuna göre, YKB sürülerindeki kedilerin %83’ü 6 yıldan fazla yaşadı – domestik kedilerin yaşam ortalamaları 7.1 yıldır⁶

Sokak kedilerinin sağlığı hakkında daha fazlasını öğrenin. (İngilizce) www.alleycat.org/FeralCatHealth

Kediler İçin Neden “Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak”

YKB kedilerle aynı çevrede yaşayan insanların da ihtiyaçlarına cevap verir.

“Bence YKB uygulamasının mahalleliler için birçok büyük yararı var” diyor Dr. Levy. “Bunlardan en önemlisi, mahalledeki kediler konusunda çıkan anlaşmazlıklar. Çevre sakinleri kedi popülasyonunun kontrol altında tutulabildiğini gördüklerinde YKB yaklaşımını uygulamaya istekli oluyorlar.”

- **Popülasyon dengede tutuluyor**

YKB uygulandığında, kediler tekrardan üreyemiyor ve sokak kedisi nüfusu zamanla azalıyor.

- **Kediler daha iyi birer komşu oluyorlar.**

YKB uygulaması ile kedilerin üremesi durdurulduğunda, çiftleşme davranışları da durduğu için çevre sakinleri ve kedilerin ilişkileri iyileşiyor. Sürüler daha sessizleşiyor, kavga ve bağırımları azalıyor, kediler konusunda şikayet telefonları azalıyor ve mahallenin morali artıyor.^{7,8}

- **YKB sosyal yardımlaşma, eğitim ve işbirliği için imkanlar sunar.**

YKB yalnızca hızlı sonuçlar üretmek ve kedilerin kamu imajını iyileştirmekten daha fazlasını yapar. Alley Cat Allies’in 20 yıllık deneyimi ile, YKB programının eğitim ve mahallelinin sorunlarının konuşulması üzerine büyük bir katkı sağladığı görülmüştür. “Komşularla açık diyalog içinde olmak ve onların sorunlarını dinlemek için bir ortam yaratılması, YKB programının başarılı olmasını sağlıyor.” diyor Alley Cat Allies’in başkanı Becky Robinson.

“Genellikle mahalle sakinleri kedilerin nüfusunun kontrol altında tutulduğunu bilmekten ferahlık duyuyorlar. Kedilere bakanlar ayrıca farklı konularda sıkıntılarını iletebiliyorlar, mahallelinin bahçelerinden kedileri uzak tutmak için kedisavar sağlanması veya gizli yemek yeme ve tuvalet bölmeleri hazırlayarak kedilerin aşamalı olarak istenmedikleri bölgelerden uzaklaştırılması gibi.”⁹

Kediler mahallede yaşıyorlar – insanlar tarafından bakılsalarda bakılmasalar da buradalar YKB, kediler ve mahalle sakinlerinin sorunlarının çözümü için ortak bir nokta oluşturuyor.

YKB programını kullanarak kedilerin yaşam kalitesini artıran mahallelerin hikayelerini okumak için tıklayın. (ingilizce)
<https://www.alleycat.org/our-work/spayneuter/>

“Mahallenizdeki kedilerle nasıl yaşarsınız?” yazısını indirerek kediler hakkındaki sorularınıza cevaplar bulabilirsiniz. (ingilizce)
www.alleycat.org/Deterents

YKB kedilerin hayatlarını korur.

- **YKB kedilerin hayatlarını kurtarmak için yapılması gereken barınak reformunun önemli bir parçasıdır.**

Barınak reformuna dahil edilerek kullanıldığında, YKB’den sonra barınaklara alınması gereken kedilerde azalma olduğu raporlanmıştır. Orange County, Florida’daki araştırmacılara göre, hayvan kontrolörlerine kedilerle ilgili aramaların azaldığı ve kedilerin öldürülmesinin YDK başladıktan 6 yıl sonra azaldığı tespit edilmiştir.¹⁰

YKB nasıl yapılmalı (ingilizce)

Daha fazla kedi kurtarmak için barınaklarını nasıl dönüştüreceğinizi öğrenin.

<https://www.alleycat.org/resources/how-to-implement-an-organizational-trap-neuter-return-program/>

Alley Cat Allies izniyle çevrilmiştir

Kaynak: <http://www.alleycat.org/casefortnr#improves>

Tercüme: Damla Büyükonat

Kediler İçin Neden “Yakala-Kısırlaştır-Aldığın Yere Geri Bırak”

Kaynaklar:

- [1] Levy, Julie K., David W. Gale, and Leslie A. Gale. “Evaluation of the Effect of a Long-Term Trap-Neuter-Return and Adoption Program on a Free- Roaming Cat Population.” *Journal of the American Veterinary Medical Association* 222, no. 1 (2003): 42-46.
- [2] Kathy L. Hughes and Margaret R. Slater: Implementation of a Feral Cat Management Program on a University Campus (JAAWS Vol. 5 No. 1, 2002)
- [3] Scott, Karen C., Julie K. Levy, and Shawn P. Gorman. “Body Condition of Feral Cats and the Effect of Neutering.” *Journal of Applied Animal Welfare Science* 5, no. 3 (2002): 203-213.
- [4] Neville, P.F. and J. Remfry. “Effect of Neutering on Two Groups of Feral Cats.” *The Veterinary Record* 114 (1984): 447-450.
- [5] Scott, Karen C., Julie K. Levy, and Shawn P. Gorman. “Body Condition of Feral Cats and the Effect of Neutering.” *Journal of Applied Animal Welfare Science* 5, no. 3 (2002): 203-213.
- [6] Levy, Julie K., David W. Gale, and Leslie A. Gale. “Evaluation of the Effect of a Long-Term Trap-Neuter-Return and Adoption Program on a Free- Roaming Cat Population.” *Journal of the American Veterinary Medical Association* 222, no. 1 (2003): 42-46.
- [7] Hughes, Kathy L., Margaret R. Slater, and Linda Haller. “The Effects of Implementing a Feral Cat Spay/Neuter Program in a Florida County Animal Control Service.” *Journal of Applied Animal Welfare Science* 5 (2002): 285-289.
- [8] Ibid.
- [9] Alley Cat Allies. (2009). *Community Relations: Protecting Cats with Outreach, Education, and Negotiation*. Washington, DC: Author.
- [10] Ibid.

